

Adam Bartosiewicz

Split payment – podzielona płatność

Pytania i odpowiedzi

Wolters Kluwer

Adam Bartosiewicz

Split payment – podzielona płatność

Pytania i odpowiedzi

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 lipca 2018 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zajac

Opracowanie redakcyjne i łamanie
JustLuk

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-810-5

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział I	
System podzielonej płatności – informacje ogólne	13
1. Uwagi wstępne	13
2. Rachunek VAT	14
3. Podzielona płatność	22
4. Zwrot VAT z rachunku VAT	24
5. Korzyści wynikające ze stosowania podzielonej płatności	28
Rozdział II	
Pytania i odpowiedzi dotyczące podzielonej płatności i rachunków VAT	33
1. Wniosek o zgodę na wprowadzenie obowiązkowej podzielonej płatności w niektórych branżach	33
2. Wyciągi z rachunku VAT	34
3. Odsetki od środków na rachunku VAT	34
4. Sposób założenia rachunku VAT	35
5. Otworzenie rachunku VAT	36
6. Zgoda na uwolnienie kwot z rachunku VAT	37
7. Uwolnienie środków z rachunku VAT u podatnika mającego stałe nadwyżki	38
8. Zgłoszenie rachunku VAT	40
9. Utarg z kasy fiskalnej wpłacany na rachunek	41

10. Płatność kartą płatniczą a podzielona płatność	41
11. Zwrot VAT na rachunek bankowy i na rachunek VAT	42
12. Podzielona płatność a kompensata kary umownej wyższej niż wartość brutto faktury	43
13. Podzielona płatność w przypadku faktury korygującej	44
14. Zwroty z faktur korygujących dla osób fizycznych	45
15. Zapłata za faktury z wykorzystaniem podzielonej płatności ...	46
16. Regulacje umowne w przedmiocie niestosowania podzielonej płatności	47
17. Podzielona płatność dla osób fizycznych	47
18. Podzielona płatność a kompensata	48
19. Moment złożenia wniosku o wypłatę kwot z rachunku VAT ...	49
20. Przekazanie środków pieniężnych między dwoma bankami ...	50
21. Podzielona płatność a waluta płatności	52
22. Utarg ze sprzedaży ewidencjonowanej w kasie fiskalnej	52
23. Przekazania własne między rachunkami VAT	53
24. Płatność za fakturę	54
25. Płatność za fakturę nominowaną w euro	54
26. Możliwość dokonywania jednej podzielonej płatności za kilka faktur	56
27. Podzielona płatność u podatnika sprzedającego towary (usługi) z niższą stawką	57
28. Podzielona płatność – brak zapłaty całej kwoty brutto	58
29. Powrót podzielonej płatności do banku odbiorcy	59
30. Podzielona płatność – kolejność obciążania rachunków	59
31. Wykonanie przelewu z rachunku ROR	60
32. Zapłata podzieloną płatnością kwoty większej niż VAT na fakturze	62
33. Podzielona płatność a faktury za paliwo	63
34. Zapłata za faktury w kilku etapach	64
35. Otrzymanie podzielonej płatności innej kwoty niż kwota VAT z faktury	65
36. Podzielona płatność a faktoring	67
37. Cash-pooling a podzielona płatność	69
38. <i>Split payment</i> a odliczenie częściowe VAT z faktur	69
39. Podzielona płatność a faktura pro-forma	70

40. Faktury opłacone podzieloną płatnością, od których nie można odliczyć VAT	71
41. Podzielona płatność a potrącenia z danej faktury	73
42. Potrącenie kwoty wynikającej z faktury	73
43. Stawka podatku w ramach podzielonej płatności	74
44. Zapłata podzieloną płatnością w ratach	75
45. „Bierny” właściciel rachunku VAT	76
46. Korzyści wynikające ze stosowania podzielonej płatności	77
47. Przychód z tytułu wcześniejszej zapłaty VAT z rachunku VAT	79
48. Zwrot VAT	80
49. Informacje o numerze rachunku VAT	81
50. Sposób księgowania podzielonych płatności	82
51. Możliwość dokonywania zapłaty w formie podzielonej płatności za wszystkie faktury	83
52. Sposób dokonywania podzielonej płatności	85
53. Określenie w podzielonej płatności płaconego zobowiązania a wiele zobowiązań jednego dłużnika z różnymi terminami płatności	86
54. Odwrotne obciążenie – brak środków na rachunku VAT	88

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)
- pr. bank. – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 ze zm.)
- u.p.t.u. – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)
- u.s.k. – ustawa z 5.11.2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2065 ze zm.)

Inne

- ROR – rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy
- SKOK – spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa
- VAT – podatek od towarów i usług
- WDT – wewnątrzspółnotowa dostawa towarów

WSTĘP

Z dniem 1.07.2018 r. do polskiego systemu VAT została wprowadzona podzielona płatność (ang. *split payment*).

Zasadniczo istotą tego mechanizmu jest to, że bezgotówkowa zapłata za nabyte od podatnika VAT dobra jest dokonywana w taki sposób, że kwota netto trafia na bieżący rachunek bankowy dostawcy, natomiast kwota odpowiadająca kwocie VAT z faktury – wędruje na specjalne konto dostawcy nazywane „rachunkiem VAT”. Środki pieniężne znajdujące się na tym rachunku VAT mają ograniczoną płynność, przedsiębiorca nie może bowiem nimi swobodnie dysponować.

Dzięki temu, że podatnik – otrzymujący zapłatę poprzez podzieloną płatność – nie otrzymuje całej kwoty brutto od nabywcy na swój rachunek bankowy, nie może szybko „zniknąć” po przeprowadzeniu transakcji gospodarczych mających na celu wyłudzenie VAT, zatrzymując dla własnych korzyści podatek należny fiskusowi.

Mechanizm podzielonej płatności uważany jest za jedno z rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie nadużyciom i oszustwom podatkowym. Umożliwia bowiem organom podatkowym monitorowanie i blokowanie środków na rachunkach VAT, eliminując ryzyko znikania podatników wraz z zapłaconym im przez kontrahentów, a nieodprowadzonym, VAT.

Wokół przepisów dotyczących podzielonej płatności – jak zapewne ma to miejsce w przypadku każdego rodzaju nowych regulacji praw-

nych – zdążyło powstać wiele pytań, wątpliwości, nieporozumień czy też mitów.

Niniejsza publikacja ma za zadanie odpowiedzieć na te pytania, wątpliwości i nieporozumienia wyjaśnić, zaś mity odkłamać. Opiera się autentycznych pytaniach zadawanych podczas szkoleń i różnego rodzaju spotkań. Autor żywi nadzieję, że będzie stanowiła pomoc dla podatników wypływających na nieznane wody *split payment*.

Rozdział I

SYSTEM PODZIELONEJ PŁATNOŚCI – INFORMACJE OGÓLNE

1. Uwagi wstępne

Z dniem 1.07.2018 r. do polskiego systemu VAT wprowadzono instytucję podzielonej płatności.

Istota tego rozwiązania polega na tym, że płatność za nabyty towar lub usługę jest dokonywana w taki sposób, że zapłata odpowiadająca wartości sprzedaży netto jest płacona przez nabywcę na rachunek bankowy dostawcy, natomiast pozostała zapłata odpowiadająca kwocie podatku od towarów i usług jest płacona na specjalne konto dostawcy – rachunek VAT. Dostawca ma bardzo ograniczone możliwości dysponowania środkami znajdującymi się na rachunku VAT.

Dzięki temu, że dostawca nie otrzymuje całej kwoty brutto od nabywcy na swój rachunek bankowy, nie może tym samym przy przeprowadzaniu transakcji gospodarczych mających na celu wyłudzenie podatku od towarów i usług szybko „zniknąć”, zatrzymując dla własnych korzyści VAT należny fiskusowi.

Mechanizm podzielonej płatności uważany jest za jedno z rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie nadużyciom i oszustwom podatkowym. Umożliwia bowiem organom podatkowym monitorowanie i blokowanie środków na rachunkach VAT i eliminuje w ten sposób ryzyko znikania podatników wraz z zapłaconym im przez kontrahen-

tów, a nieodprowadzonym VAT. Mechanizm ten z założenia utrudnia, lub wręcz uniemożliwia, powstawanie nadużyć już na etapie samej transakcji. Jednocześnie zapewnia lepszą transparentność rozliczeń VAT-owskich i utrudnia wyprowadzanie pieniędzy za granicę.

2. Rachunek VAT

Nową instytucją związaną z funkcjonowaniem podzielonej płatności jest rachunek VAT. Jego wprowadzenie związane jest z wprowadzeniem do systemu VAT mechanizmu podzielonej płatności.

W sytuacji dokonywania podzielonej płatności część środków (odpowiadająca całości albo części podatku od towarów i usług) jest lokowana przez banki (spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe) obsługujące płatność na rachunku VAT.

Rachunek VAT jest to specjalny rachunek otwierany przy rachunku rozliczeniowym przez bank lub odpowiednio spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową prowadzącą dany rachunek rozliczeniowy.

Zgodnie ze stosownymi przepisami ustawy – Prawo bankowe (ustawy z 5.11.2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, Dz.U. z 2017 r. poz. 2065 ze zm.) rachunek VAT jest to rachunek prowadzony dla rachunku rozliczeniowego. Jest on zatem rachunkiem pomocniczym otwieranym przy rachunku rozliczeniowym. Nie może zostać otwarty bez istnienia rachunku rozliczeniowego.

Na podstawie przepisów przejściowych banki (SKOK-i) miały obowiązek otworzyć rachunki VAT przy już istniejących rachunkach rozliczeniowych do 31.03.2018 r.

Z przepisów wynika, że każdy podmiot (osoba, jednostka) posiadający w danym banku (spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej) rachunek rozliczeniowy od 1.04.2018 r. automatycznie posiada w tym banku (SKOK-u) rachunek VAT. Nie jest to uzależnione od tego, czy

jest podatnikiem VAT czynnym, czy też nie. Także podmioty niebędące podatnikami VAT czynnymi mają rachunek VAT. Naturalnie w ich przypadku rachunek ten pozostanie faktycznie martwy.

Rozwiązanie powyższe może oczywiście wiązać się z wyższymi kosztami wprowadzenia systemu podzielonej płatności (oczywiście przeznaczanymi na podatników). Niemniej jednak jego zaletą jest również pewność, że zdecydowana większość podmiotów mających status czynnych podatników VAT taki rachunek VAT będzie miała. Nie bez znaczenia jest również fakt, że nie trzeba będzie dokonywać czynności związanych z otwarciem i likwidacją rachunku VAT w sytuacji zmiany statusu VAT danego podmiotu.

Pewna grupa podatników VAT może być pozbawiona rachunków VAT. Niektórzy podatnicy VAT – osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność – posługują się w swojej działalności rachunkami oszczędnościowo-rozliczeniowymi bądź też w ogóle nie mają rachunków bankowych. Takie osoby nie będą miały rachunków VAT. Bank (SKOK) nie otworzy rachunku VAT przy rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym.

Otworzenie rachunku VAT dla danego podmiotu nie wymaga zawarcia odrębnej umowy. Nie jest nawet prawnie możliwe zawarcie umowy na prowadzenie takiego rachunku.

Bank (SKOK) prowadzi rachunek VAT nieodpłatnie. Nie może z tego tytułu pobierać opłat. Należy przy tym oczywiście spodziewać się, że koszty ponoszone przez banki w związku z wprowadzeniem systemu podzielonej płatności znajdą swoje odbicie w zwiększonej wysokości opłat i prowizji bankowych związanych z prowadzeniem rachunków bieżących.

Zasadą jest, że jeśli podatnik ma w danym banku kilka rachunków bieżących, to wówczas bank prowadzi dla niego jeden rachunek VAT. Na wniosek podatnika – który ma w banku więcej rachunków bieżących – bank może prowadzić więcej niż jeden rachunek VAT. Powyższe nie dotyczy rachunków prowadzonych w NBP. Ten bank bowiem

Split payment – podzielona płatność

Adam Bartosiewicz – doradca podatkowy, radca prawny, doktor nauk prawnych specjalizujący się w prawie podatkowym, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki relacji do prawa unijnego, oraz w prawie karnym skarbowym; autor i współautor kilkuset publikacji z zakresu prawa podatkowego, m.in. książek: *VAT. Komentarz* (Warszawa 2018), *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz* (Warszawa 2011), *VAT. 1556 wyjaśnień i interpretacji* (Warszawa 2011), *PIT. Komentarz* (wyd. 5, Warszawa 2015).

Split payment, czyli instytucja podzielonej płatności, zostanie wprowadzony do polskiego systemu prawnego z dniem 1.07.2018 r. Jego istotą jest to, że kwota netto trafia na bieżący rachunek bankowy dostawcy, natomiast kwota odpowiadająca kwocie VAT z faktury przekazywana jest na specjalne konto dostawcy – rachunek VAT. Środki pieniężne znajdujące się na tym rachunku mają ograniczoną płynność – przedsiębiorca nie może nimi swobodnie dysponować.

Mechanizm podzielonej płatności uważany jest za jedno z rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie nadużyciom i oszustwom podatkowym. Umożliwia organom podatkowym monitorowanie i blokowanie środków na rachunkach VAT.

Autor udziela odpowiedzi m.in. na następujące pytania:

- Komu opłaca się korzystać z podzielonej płatności?
- Czy środki na rachunku bankowym VAT będą oprocentowane?
- Kto założy podatnikowi rachunek VAT? Czy to sam podatnik ma założyć dodatkowe konto?
- Czy w przypadku, gdy kara umowna przy kompensacie przewyższa wysokość faktury, można zapłacić podzieloną płatnością?
- Czy będąc podatnikiem VAT, można się nie zgodzić na otrzymanie należności w formie podzielonej płatności?
- Czy *split payment* dotyczy wyłącznie płatności do poziomu danej faktury?
- Jak dokonać zapłaty za krajową fakturę walutową w euro mając wykazaną kwotę VAT w złotych?
- Co w sytuacji, gdy kontrahent będzie płacił fakturę w ratach?
- Czy można być biernym właścicielem rachunku VAT?

Publikacja jest przeznaczona przede wszystkim dla przedsiębiorców, doradców podatkowych, adwokatów, radców prawnych i sędziów. Będzie cennym źródłem wiedzy dla pracowników administracji rządowej i samorządowej oraz ekonomistów i księgowych.

CENA 79 ZŁ (W TYM 5% VAT)

9 788381 248105 W01P01

ISBN 978-83-8124-810-5

9 788381 248105

Wolters Kluwer